

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Вводне число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вареш ми очи і душу ми вареш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят 6 год. 6-й пополудні.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперніка. — Експедиція місцева в Агенції Ляндостяох в пасажі і ав. маля.

Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а г. «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

По соймовій ухвалі.

Добрими успіхами вінчає ся патріотична реальна робота наших послів в краєвій соймі. Постепенно росте число інституцій, в котрих руска молодіж не лише зможе побирати науку в своїм ріднім язичі, але і виплекати в собі сего патріотичного духа, що проявляє ся в любові всего, за що колись батьки і діди наші наставляли груди, а що зберіг нам яко найбільше сокровище майже всіма опущений руский селянин під своєю солом'яною стріхою — індивідуальність народну.

Чия школа — сего будучність! Сю правду мали всі народи на оці і для осушення її докладали всіх жертв. Сей взгляд правив заєдно змаганнями всіх світлич мужів Руси галицької, сей взгляд мали на увазі всі послы рускі в ері конституційній, сей взгляд спонукав і теперішних руских послів галицького сойму, що они з такою усердністю поставили в соймі жадане, що би побіч трех руских гімназій в краю засновати ще четверту, на рускім Поділю.

Рускі послы соймові сповнили свій обовязок. Чи величати їх за се? Не бачимо потреби. Всяке діло хвалить ся саме собою. Вдоволене внутрішнє — се найбільша заплата, яку дає світ. Більше вимагати годі в теперішних часах, в котрих за хліб доводить ся часом камінь. Послы наші і не жадні величання. Они зжили ся вже так тісно з заявами «недовірія» а навіть «погорди» від «своїх», що не взяли би навіть нашого величання на серію. Могли би подумати, що «принципи» через одну ніч повернулись горі дном, що Русь галицька хилить ся вже до падення, коли хвалить і величає «зрадників і відступників» народної справи.

Але не в тім діло. Ми лишимо руских

послів на боці, а провіримо лише на сім місци відрадний факт, що сим разом подано галицькій Руси право єї на духовий розвитій з повною щирістю. Так шкільна комісія соймова, як і більшість польска сойму прийняли внесенє пос. Барвіньского в сій справі однодушно, без застережень, не яко концесію, а яко діло, що виходить з культурних та національних потреб і з понятія «справедливости». Дванацять лише послів польских не голосувало за рускою гімназією в Тернополи. Се знаменний та поважний прояв, се відрадний зворот, се щаслива політика, се дорога, по котрій давно треба було ступати галицькому сойму, бо лише ся дорога годна витворити те, що всім лежить на душі — народний мир в краю. Два слова! А скілько в них змісту!

Однодушну ухвалу сойму витаємо проте з більшим вдоволенєм, ніж сам факт заснованя четвертої рускої гімназії. Мир народний містить в собі щось більше. Він містить в собі найкріпшу підвалину лучшої будучности, а уможливає спільну позитивну роботу обох народів на всіх доси занедбаних або за роздором недоглянутих полях. Роботи єї більше, як би позорно здавало ся. А треба єї довершити, бо се одвічно правдивий аксіом, що економічний добробит мусить іти в парі з розвитєм духовим і національним...

Промова пос. Барвіньского

в розправі над справозданєм шкільної комісії о заснованє рускої гімназії в Тернополи на 19-ім засіданю кр. сойму д. 5-го лютого 1898.

Високий Сойме!

Нім перейду до зазначеня мого становища супроти висказаних тут замітів, позволю собі на самім вступі виразити мою подяку і щире признанє за ті засади, які комісія висказала в сво-

ім справозданю. Комісія перейшла передовсім до того погляду і то не на основі політичних комбинацій або особистих симпатій, але на основі фактичних і дійсних обставин, що справа твореня руских гімназій в нашім краю вже засадничо рішена. На підставі тих дійсних фактів і по мысли ухвал попередних соймів утворено такі гімназії у Львові, Перемишлі і Коломиї. У всіх тих гімназіях є фреквенція більше як достаточна і сі гімназії розвивають ся зовсім успішно. Так само прийшла комісія до того переконаня на тій основі, що руска наукова література і руский язык розвтий вже до того ступня, що в тім язичі можна подавати рускій молодіжї науки в середних школах. Комісія перейшла до того переконаня і з сего погляду, що уважає конечною потребою зменшити за велику фреквенцію в існуючих гімназіях руских у Львові і Перемишлі, що би часть тої молодіжї мала відплив до нової гімназії, яка мала би повстати в Тернополи. Комісія має вправді ще деякі сумніви а іменно що до фінансової сторони, що квота потрібна на заснованє рускої гімназії в тім році, як я домагав ся у своїм внесеню, не є вставлена в державнім бюджеті; що потреба також винайти відповідне уміщенє; що учительські сили не так ще численні, що би можна забезпечити також всі потреби нової гімназії.

Однакож комісія висказує цілком виразно, що ті перепони можна усунути при добрій волі так властей державних як і краєвих. Позаяк фреквенція в тернопільській гімназії є так значна, що в першій класі окрім звичайної класи є дві класи рівнорядні, отже з того powodu на разі не прибуде більше коштів, бо треба лише згромадити в одній з тих клас руску молодіж. Тим способом упадає сумнів що до уміщеня. Очевидно, коли мала-б 8-класова гімназія повстати відразу, тоді не мало було би клопоту, але тут виразно висказує комісія, що гімназія має поступенно доповняти ся а в міру того найде потрібне на се уміщенє.

З великим вдоволенєм мушу і се зазначи-

З великодушности.

Ескіз І. Потапенка.

Запукано до дверей. Панна Рощина, міцно пересвідчена що то служниця приходить по столову посуду, закликала трохи сердито, не підносячи голови: «Entrez!»

Але служниця не посміла-би натиснути клямку таким рішучим натиском отворити двері, так раптовно і так швидко впасти в кімнатку. Панна Рощина мусіла відорвати зір від зошитів і отворених книг, що лежали перед нею і піднести голову. Але як лише зазірла входячого гостя, лице єї прибрало такий вираз, немов она не вірить в дійстність гостя, а вважає єго приводом.

Та се тревало лише хвилию; відтак она побачивши, що перед нею стоїть жива людина, підскочила і они обнялись.

- Лідочка!
- Варка!
- Ти як сюди прибула?
- Зовсім просто; зібралась і приїхала.
- Давно тут?
- Три дни?
- Як гірко.

— Так, ти не подала мені нової адреси. Я довідала ся о ній, коли зовсім случайно стрітила ся з Мурликином.

— Ну, оповідай...

І так дальше. Пішло много питань і пояснень. В Москві теж лучає ся всячина, а за чотири місяці дехто родить ся, дехто умирає, дехто женить ся і т. и. А Лідія Іванівна Арска приїхала просто з Москви, між тим як Варвара Петрівна Рощина жила в Парижі вже чотири місяці. Коли подумати, що они приятелювали і обі любили поговорити, то зрозуміло, що їм на дві години не забракло предмету до розмови, а ще не одно остало невисказане.

— Але знаєш — сказала Арска — дещо трохи самолюбства є причиною, що я прийшла до тебе...

— Як так?

— Не можу найти ся серед Парижа, а мушу поробити всілякі закупки. Длятого товаришуй мені в походах по склепах.

— Тепер зараз? — запитала Рощина майже з переляком.

— Ну, так; зараз!

— Не можу... Чи не видиш? З тим треба квапитись!

Она висказала поглядом на зошит і грубі книги, що лежали отворені на столі. Арска зачала уважно оглядати зошит.

— Що се?

Она не розуміла нічого з того. Приятелька гляділа на неї зі сьміхом, не давши ніякого поясненя і очевидно хотіла єї трохи подразнити. Арска відложила зошит і взяла ся до книги.

— Та що се, Бога ради? Не розумію нічого з того...

Рощина засьміяла ся голосо.

— Се санкрит! — вияснила сьміючись.

— Що-о? ти вчип санкрит? Ти? Ні, жартуєш...

— Ні, ні, запевняю тебе...

— Можна би вірити, що залюбила ся в фільольога і хочеш єму подобатись...

— О, ні, ніяк! Роблю се... як би то сказати тобі — з двох причин: зі слабости характеру і з великодушности.

— Ну, дивіть! От тепер я цікава! Зі слабости характеру, се можу розуміти, але з великодушности — ні...

— То послухай, оповім тобі, як було. Ти знаєш, я прибула в Париж без означеної ціли, я хотіла лише розірватись по дволітній учительській діяльности. Числила на те, що моя спадщина при скромнім житю, яке веду, вистане на шість літ, а тоді поїду знов до дому і стану жити з праці рук. Але коли тут хто прибуде, то зачинає передовсім що небудь «звиджувати». І я вибрала собі таке занятє. Ходила часто до театру, до склепів, хоч майже нічого не купувала, бо мій бюджет числить ся з тим дуже строго; ходила по всіх музеях, але все чула в собі, що то не було справжнє діло: мене тягнуло куди инде... Я рішила ся відтак, студювати що небудь і зачала відвідувати Сорбонну. Слухала одного професора, другого, третього — і колежії

Вісти політичні.

ти, що хоч тернопільська рада повітова більшістю голосів заявила ся проти заснованя рускої гімназії, комісія в своїм справозданю висказує, що до тої ухвали нема дійсних і достаточних поводів. Так комісія осуджує справу не партійно, не з якогось вузкого і тісного становища і мушу признати, що комісія висказала тут повну правду — але о тім поговорю пізніше ще кілька слів.

Найважнійший уступ справозданя шкільної комісії є останній, де виразно висказано, що всілякі взгляди річеві і практичні промовляють за утворенем сеї гімназії. Ті взгляди мають більшу донеслість, коли увзгляднить ся, що наколи руска народність має свобідно і успішно розвивати ся і посеред иньших славянських народностей виробити собі самостійне становище, наколи має запевнити розвій своїй літературі, щоби не зливалася з иньшими, тоді треба дати молодіжи образоване в народній мові, треба заснованем рускої гімназії дати їй нагоду, щоби образувала і розвивала ся. То, мої панове, не принесє шкоди ані польській народности, ані державі, ані краві, але противно.

Тепер позволю собі перейти до тих заміттів, які учинили попередні бесідники (Торосевич і Коритовский). Перший з бесідників назвав засновуване руских гімназій сепаратизмом. Мої панове! Се термін дуже небезпечний, котрий і против вас, панове, може обернути ся. Одним із апостолів, котрий тим терміном сепаратизму поборювано в Росії розвій нашої народности рускої, як і вашої польської. Не уживайтеж, панове, того оружя і не вводіть до сойму нашого, бо оно може обесічне. Мушу наперед зазначити, що не можу поділяти погляду пос. Торосевича, яко-би Поляки і Русини творили один нарід, а лише обряд їх розрізняв.

Так не було ані в дуже недавній минувшости, ані в давніших віках. Ніхто не може заперечити істнованя окремішного руского народу. Руский нарід істнував здавен давна і від більше як 1000 літ має свою минувність історичну, свою літературу і розвивав ся на зовсім окремішних основах. Що був у нас часе такий, коли люди говорили, що не можна розрізнити, хто Русин а хто Поляк, то здає ся мені, що ми за тими часами не повинні вздыхати, так Русини як і Поляки. Був се час того духового пригнобленя і угніту, що не вільно було нікому бути ані Русином ані Поляком і здає ся мені, що за тими часами не будемо тужили і не хотіли-б ми, щоб они знов вернули. Сказано було, що доперва від часу, як сойм настав, отже від конституційної ери, зачав ся сепаратизм. Я пригадаю панам, котрі тут з давніших часів засідають, як я, в тім в. соймі, як тут виступали власне мужі з тої сторони (з польської), мужі

великого досьвіду і широкого погляду на справу руского народу і польского і ті власне звертали увагу на се, що треба Русинам дати нагоду до свобідного розвою народного і політичного. Се не були сепаратисти. Не буду наводити їх імена, бо кождому они в живій пам'яті задержали ся, а стенографічні записки записали їх імена і промови по всі часи.

Перший з винїшних бесідників (Торосевич) висказав також, що засновуване нових шкіль руских довело до ще більшого сепаратизму і до більшої неохоти межі народности польскою і рускою, що навіть чути голоси, котрі жадають, щоби Поляків вигнати за Сян. Я не перечу, що є такі голоси, але також і ви, панове, того не заперечите, що є ще такі голоси в вашій суспільности, котрі кажуть, що нема Русинів і що не можна їх узнавати окремим народом, не треба нічого для них зробити, бо они повинні перестати істнувати. Але треба признати, що нащастє такі голоси досить рідкі в одній і в другій народности і що раз їх меньше. Они вимірають в міру того, як суспільність одна і друга приходить до того переконаня, що ані ми не можемо вас вигнати за Сян, ані ви не зможете нас сполицити, а що свобідний розвій одної і другої народности не лише не шкодить ані одній ані другій, не шкодить ані краві ані державі, але противно є дуже пожаданий в інтересі обидвох народностей. Позволю собі тут за призволом п. Маршалка навести кілька уступів з брошури знаменитого політика в своїм часі Д-ра Фінгофа, котрий написав багато иньших політичних розвідок, а я наведу тут лише уступ з его брошури «Oesterreich und die Bürgerschaften seines Bestandes». Там він дуже основно розбирає відносини національно-політичні, а се, що говорить о відносинах австрійских взагалі, дасть ся також приложити до відносин в нашім краю.

В однім місці сказано там так: «Wird aber in Oesterreich dafür Sorge getragen, dass diese Völker (славянські) ihren Sprachschatz immer mehr bereichern, dass ihr politisches und nationales Leben sich stets frischer und freudiger entfalte, so werden sie Stimmen jener propagandistischen Sendlinge (панславистів), Stimmen in der Wüste bleiben. Nur der Besitzlose vagabundirt, den Besitzenden knüpfen alle Interressen an seine Heimat fest». В иньшій місці сказано: «Es ergibt sich aus dem Gesagten, dass die Schule, indem sie die Herzen der Jugend für ihre Nationalität erwärmt, in dieselben auch die Liebe zu Oesterreich pflanzt. Der Patriotismus lässt sich nicht wie das A, B, C, aus der Fibel erlernen; die heilige Flamme der Vaterlandsliebe wird am häuslichen Herde entfacht. Setzt sich die Schule mit dem väterlichen Hause in Widerspruch, dann büsst sie nur ihre Autorität ein, ohne dem Staate Gewinn zu bringen». (Конець буде.)

Минувшої п'ятниці поставив в чеськім соймі п. Герольд великої ваги внесенє в справі язиковій. Домагає ся він: 1) засадничої устави кравевої забезпечуючої одноцільності і неподільності територіяльну чеського королевства; 2) установа язиикових округів, котрі тільки сойм міг би змінити; 3) признаня чеського і німецького язика рівноправними язиками кравеви; 4) редагованє всіх рескриптів вистосованих до сойму, внесенє і правительственних комунікатів зарівно в чеськім і німецькім язичі; 5) признаня обох кравеви язиків урядовими у всіх кравеви бюра; 6) виданя закона, що всі кравеви і державні урядники затрудені в Чехії мають володіти обома язиками; 7) державні і кравеви власти мають урядувати в тім язичі, в яким вислано до них петиції, внесеня, поданя і т. п.; 8) всі написи, назви і печати, виходячі від автономічних властей кравеви, мають бути зладжені в обох язиках. Зміна такого закона могла би тільки тоді наступити, ели би мала за собою дві третин послів в соймі і то лиш тоді, коли на засіданю в справі такої зміни було би присутних $\frac{3}{4}$ всіх послів. Внесенє се віддано комісії, вибраній для внесеня гр. Букоа. Того самого дня поставив бар. Хлюмецкий в моравскім соймі також внесенє немалої ваги політичної. Зажадав він, щоби для угодових внесень пп. Промбера, Зачка і Фукса вибрану комісію з 21 членів признати перманентною. Комісія радила би дальше по замкненю сойму, поки не виголовила би справозданя о тих незмірної ваги угодових внесень. Праву розвязаня такої комісії прислугувало би цїсареві.

Поза язиковою акцією радив ще праский сойм і над иньшими справами. Одною з важнійших справ є принята соймом резолюція з зазивом до правительства, щоби зніс оборот угорским мливом а відтак, щоби безпроволочно вніс в радї державній проєкт закона проти речинцевої торгівлі і проти биржевої гри рільничими продуктами. При розправі над тими квестіями завзивав п. Адамак Німців, щоби в господарских справах поступали згідно з Чехами. Авантюри і студентські страйки були також предметом соймових інтерпеляцій. Подліппи жалудує ся. В Берні Чехи також інтерпелювали намістника в справі покривдженя чеських студентів на політехніці. Інтерпелювати освідчили, що німецькі слухачі вже минувшого року перешкаждали чеським товаришам носити їх відзнаки, а чеські студенти тоді наслідком інтервенції ректора відступили на якийсь час від ношеня своїх відзнак; в сей спосіб констатують, що німецькі студенти перші доглянули в забороні ношеня відзнак причину до забурень. Над справою кривди славянських студентів вивязала ся

зайнтересували мене. Одні відвідала я раз-другий, от деякі пререкції притягнули мене і слухаю їх ще й доси. Ну, се все так, як звичайно буває. Одного разу однак впала мені в голову дивна забаганка, слухати викладу з граматики о санскриті. Я чула о тій мові тільки, що ти і всі ми люди середнього образованя, але мої відомости о ній були такі недостаточні і каламутні, що не могла здобутись на яке-такє о ній понятє. Все що я знала о ній, було то, що то дуже давна мова, котрою правдоподібно ніколи не говорили, але котрою написані деякі книги, що фільологи часто на неї покликають ся, а всі європейські мови мають в ній початок. По части хотіла я де-що докладнійше о ній довідатись, по части бачити, що за люди слухають тої прелекції. Кого може інтересувати мова, якою ніколи не говорили? Ну, що й казати? була се з моєї сторони по части просто дурниця. Отож я посмотріла раз, від коли до коли оголошено колегію і пішла.

Коли ввійшла в аудиторію, станула на порозі. Може то я помилила ся в номері? Ні, то був правдивий номер. Ряд лавок стояв там, а всі, дійсно всі, були порожні. Ну, річ природна, я не досмотріла ся. А може то не слушний час і я прийшла много скорше? Вже я мала серцем відійти, коли нараз із за чорної великої таблиці виходить на овид дивовижна постать: маленький худенький, або лише сказати, засушений чоловічок, в широкому фраку, з незвичайно дов-

гими лапами, з гладкою лискучою головою і старанно голеним лицем, котре так дуже було пооране морщинами, що я, як глянула на него, сейчас пригадала собі ту матерію, що називає ся «гармонія».

— О, пані, пані! — кликнув голосно, хутенько підійшов до мене і простягнув обі руки — невже дійсно хочете відійти? Ви певно думали, що мене тут нема... Але я тут, я тут дійсно! Прощу... Не зволисте сісти? Я тепер зачинаю прелекцію...

Признаю ся: я була трохи змішана і заклопотана. Не можна зразу зрозуміти, що то все значить. Малий нанок у довгім фраку, з лиця судивши — дуже старий; вискакує з за таблиці; порожня аудиторія; він радуєть ся моїм приходом; просить мене, щоб остала; грозить, що зачне колегію і боїть ся, щоби я не відійшла.

Що має се значити. Майже механічно сіла я в лавку і мусіла глянути на нею поглядом ні трохи нескриваного здивованя, бо він старав ся з усіх сил пояснити мені стан річи.

— Дуже добре, що пані бажаєть студіювати мій предмет. Мало таких, що хотять его слухати, дуже мало, як бачите... Мої відомости — є для немногих, та се тим лучше. У мене лиш один слухач постійний, але той живе дуже далеко звідси, живе в Сен-Клю і приїджає лиш се третого тижня до Парижа, між тим як

я повинен читати кождого тижня. Отже, зачїм! Ви зараз пересвідчите ся, ласкава пані, що мій предмет дуже інтересний... Але зачїм...

Він вийшов у катедру, сів на крісло і зачав:

— Madame, ми вже розуміє ся далеко взяли бо розпочали курс ще в жовтні, але з огляду на те, що ви тут нині вперше, постараємо ся в коротких словах дати вам понятє о елементарних основах нашого предмету. Санскритська мова...

І так далі і так далі. Старий професор говорив з запалом, дуже гладко і плавно, а до того так голосно, немов цілком несвідомий того, що его аудиторія порожна; навпаки, він старав ся так говорити, що его слова можна було чути в останній лавці. Розуміє ся, я далеко більше думала над моїм дивним положенем, аніж его слухала, але заразом дивила ся на него уважно і непорушно. Він ставав що раз палкійший встав, зійшов з катедри, написав щось на таблиці, прийшов до мене, запитав мене, чи розумію цілком ясно, що говорить, а хоч я не заперечила, пояснив ще раз.

Що й казати, була се дійсна колегія, і признам ся, мило мені було, що в Парижі в Сорбонні професор держав для мене прелекцію.

(Далі буде.)

і в країнській соймі дебата. Голосами всіх славянських послів ухвалено нагяче внесене з візванем до правительства, щоби оно уможливило славянським студентам користанє з викладів і щоби славянські студенти могли користувати ся такими самими правами академічними, як німецькі. Внескодавець п. Грібар робив закиди професорам, що сторонничо підпомагають німецьких студентів і заявив, що, сли так дальше піде, то славянські студенти не будуть користати з німецьких університетів. Вкінці зробив закид і правительству, що оно піддає ся німецьким студентам, котрі зовсім не грішать австрійським патріотизмом.

В соймі стирийським пп. Фірет і Рокітанський інтерпелювали правительство в справі заборони ношеня відзнак в Празі і домагали ся, щоби правительство відкликало сю заборону. В тирольським соймі інтерпелювано також правительство з запитанєм, яких оно средств думає ужити, щоби перешкодити вибрикам студентів.

В суботу приїхав до Відня кн. Любковіч і був на аудиенції у цїсаря. Рівнож прибули туди також чеські послы Енгель і Кайцль. Німецьких мужів довіря вїзвано також до Відня. Цїлю тої подорожи є нарада тих мужів з правительством в справі нових язикових розпоряджень. Німці надіють ся по нових розпорядженях великих користей, обавляють ся однак, що Чехи готові їх не прийняти.

З Відня доносять, що рада міністерияльна рішила не відкликати заборони ношеня відзнак зараз по замкненю сойму. Кабінет хоче вичекати, що стане ся, коли виклади розпічнуть ся на ново. В разі, коли би студенти хотїли знова перешкаджати науці насильством, тоді думає правительство вимірити остру кару тим, котрі завинять.

З Сойму.

(20. засіданє з дня 7. лютого).

Маршалок відкрив засіданє о годині 10^{3/4}. По відчитаню нечисленних петицій приступлено до дневного порядку. Пос. Мерунович мотивував своє внесенє в справі торговлі рільними плодами. Посол домагав ся іменно, щоби кр. видїл вєсторонно і фахово розслїдив дотеперішні відносини торговельні рільними плодами в нашім краю, порівнав ті відносини з відносинами в других краях і предложив розслїди свої яко внесенє соймови на будучій сесії соймовій. Податкова комісія внесла проєкт закона о увільненю податку особово-доходоного від податків красвих, як і увільненє урядників і душпастирів від додатків до податку від поборів службових. Закон сей прийнято. З черги здавав справу пос. Скалковекій з ухвал податкової комісії дотикаючих правительственного предложеня з проєктом закона о «самоєтїйних» податках від службових поборів. При справі сїй забирали слово послы гр. Замойскій і Рудроф, для котрих деякі справи суть неясні.

Послы Кремпа і Окуневскій суть за відосланє проєкту закона до комісії. Др. Окуневскій уважає, що сей закон є неморальний. Раз зрікаємо ся брати додатки краєві від податку особово-доходоного, а з другої сторони накладемо нові додатки в користь краю, повітів і трюмад від службових поборів. Пос. Крамарчик заповідає деякі поправки. Пос. Фрухтман жадає, щоби сей закон увільняв від додатків і приватних офіціялістів як не меньше урядників громадских і повітових. Пос. Андр. Потоцкій промовляє за відосланєм проєкту до комісії а навіть був би за переходом до дневного порядку над цїлою справою. Другі краї не посїдають такого закону, котрий прийнятий не дав би навіть краєви значнійших доходів. Пос. Абрагамович думає, що сей новий податок від службових поборів мав би винагородити більшим містам те, що їм забрала держава через те, що увільнила податок особово-доходоный від додатків краєвих. Бєсїдник не противний однакож внесеню деяких послів, щоби проєкт сей відослано назад до по-

даткової комісії. Пос. Сьреднявскій піддержує се внесенє. Референт Скалковекій замічає, що в тїй хвили не розходить ся о накладанє податку, а лише о право сойму до накладаня додатку самоєтїйного від поборів службових. Скала оподаткованя є дуже скромна. Урядник приватний, побираючий 800 зр., платив би всякого податку не більше як 3 зр. річно. При голосованю відослано цїлу справу до податкової комісії.

Пос. Тшецькій реферував в імени адміністраційної комісії внесенє пос. Бойка, котрий домагав ся знесеня ревізорів худобляних в пограничних поясах, а заступленя їх оглядачами громадскими. Комісія не пристала на домаганя пос. Бойка, а порішила як-раз помножити число ревізорів, а лише продовжити важність пашпортів на значно довший час час як 10 дневний. Пос. Бойко забрав в сїй справі слово, однак пристав вкінці на предложеня комісії. Правительственный комісар, гр. Лось, замітив, що належало би єю справу управильнити колись рішучо. На тепер розпорядити лише правительством: 1) щоби ревізори частїйше їздили до сіл і видавали пашпорти; 2) щоби пашпорт мав вартість довшу як до тепер. На будучє подумає правительство о тїм, щоби граничний пояс зменшити з 30 км. широкости на половину. Відтак слїдувало справовданє комасаційної комісії з проєктом закона о подїлі або регуляції ґрунтів спільно уживаних. В справі сїй забрав гос пос. Скалковекій, домагаючись деяких поправок. Пос. Пиньскій боронить предложеного закона. (Друга година. Засіданє триває дальше).

Новинки.

— **Поминальне богослуженє** за упокій бл. п. проф. Олександра Огоновского відправить ся заходом родини покійного в середу дня 9. с. м. в церкві Успенія Пр. Б. о годині 9-їй рано.

— **Словінський сойм в Любляні** відніє ся письменно до галицького сойму з зазивом, щоби спільно упїмнути ся у правительства о оборону інтересів славянських студентів університетских переслїдуваних німецькими буршами.

— **Іменованя і відзначеня.** Радник двору найвишого трибуналу судового і канцелярийного Альойзій Уле, іменованій президентом сенату. — Радник двору Василь Ковальскій одержав титул і характер президента сенату тогоч. трибуналу. — Радник двору при найвишшім трибуналі судовім і касаційнім, Іван Струмінскій відзначений рицарским хрестом ордеру Франца Йосифа, з увільненєм від такси.

— **«Дїло» лютує** на вид успішної діяльности руских послів соймових. Ми вже підносили нераз, який заворот голови дістають «сконсолідовані» редактори, скоро в соймовій сали пронесе ся голос пос. Барвіньского або пньшого посла з руского клубу. Всяка робота тих людей представляє ся в мозгах тих редакторів змаганєм до відбудованя Польщі. І з наівністю школярів, що штабацкими фіґлями хотять напсувати своїм учителям крови, поміщає оно спільно з «Галїчанїном» від кількох днів ніби-то телеграми з провінції, з наганою для руского клубу, в склад котрого входять наші Владики, а з признанєм для двох радикалів, звїсних із своїх недавних виступів в обороні перемиских соціялістів. Ми зовсім не думаємо звертати уваги на плутанину заслїплених негаторских голов, але констатуємо лише новий обяв. Ото в хвили, коли заходом руского клубу ухвалено руску ґімназию в Тернополі, «Дїло» бризнуло опять їдию на роботу нелюбих послів. «Ми поки нашого житя—піше оно—будемо смїло говорити те, що нам каже наша совість і честь народна; а впрочім хоч би ми і змовкли, то каміне ожє і скаже те саме, що ми... на пострах всім нашим ворогам і супостатам». Говорить собі здорові, але читатель сам осудить, що то вже обяв не нормального стану змислів, але фантазія, що вказує на помішанє ума.

— **Огні.** В році 1897 в Галичині було 828 пожарів. Згоріло 1445 домів, 1880 всяких иньших будинків та 13 людей. Загальна шкода виносить 1,382,000 зр., а була обезпечена лише на 619 тисячів, т. є. меньше ніж на половину.

— **Чи правда?** Петербурскій кореспондент Германії доносить, що в російських дипломатичних округах обїгають вїсти, мов то втомлений і зневірений вічними борбами, що потряса-

ють Долитавщиною, цїсар австрійскій Франц Йосиф наміряє рішучо по 50-літнім ювілею свого правління, велику часть своїх обовязків і тягарів зложити в молодші руки. Цїсар не хоче зречи ся цїлковито корони, але біля него має занятї архикн. Франц Фердинанд таке становище, яке мав під конець панованя цїсаря Фердинанда архикн. Людвик. Має отже приймати рапорти від міністрів, давати їм вказівки і т. д. а сам монарх буде займатися справами найголовнійшими.

— **Німці а Чехи.** Настрій тих народів взглядом себе під теперішню пору національної борби представляє вірно отсей образок. В німецькім місточку Лянґенав розїйшла ся в суботу по полудни вїсть, що приїде чеський парох. Вєсьо зірвало ся на рівні ноги і около 40 хлопів зібрало ся біля приходства, щоби переконати ся, чи то правда. Ніхто не приїхав. Але в недїлю о 6-їй годині рано приїхав парох в закритих санках, щоби сповнити свій душпастирскій обявзок. Церков була битком переповнена, а двох жандармів для охорони сьвященника стояло в захристїй. Зараз по службі Божій уєів сьвященик на санки і поїхав до Гогенельбе. В тїй хвили посипав ся за ним град сніжних куль і прикрив санки верстою снігу. Жандарми однак привернули спокій. То є очі шовїністичної політики Вольфів і Шенерерів, котрим так радо приплескують наші опозиційники!

— **Непотрібно гнїває ся «Dziennik polski»** на «Руслана» за те, що помістив інтерпеляцію посла о Небиловця, в справі гнобленя учеників-Русинів директором і одним професором брїдської ґімназї. Чи та інтерпеляція є «klamliwa, oszczercza i rozbawiona wszelkij podstawy», то доперва покаже ся. Саме в тїй справі виделоговала шкільна Рада краєва комісію, котра на місци має розслїдити факти і ствердити основність згаданой інтерпеляції. Впрочім покликано там достовірних сьвідків, котрі певно не предетвлять справи в иньшій сьвітлі, як згадана інтерпеляція.

— **Секта спиритистів.** Недавно доносили часописє, що на Мораві около 70 селян явилось у жидівского рабіна з заявою, що бажають разом з своїми родинами перейти на жидівску віру. Причини, які спонукали їх до того кроку, є такі: В північній Мораві розширив ся сильно в послїднім часі спиритизм. Провідником цїлого спиритистичного руху є один осівший між ними лікар, мабуть жид, котрий позискав тамошних селян до спиритизму. Він і єго кількох учеників стали невтомими в приєднуваню нових прихильників. Найбільше прихильників числять спиритизм в селах Писаров і Букович, де і находить ся кілька «медїв», котрі розмовляють з духами і посередничать в їх зносинах з людьми. В Писарові таким «медїом» є якийсь комїрник, в Буковичих одна молода дївчина. Многі з тих спиритистів узнають лише старий завіт і сьвяткують суботу місто недїлі. То було також причиною, чому они хотять перейти на жидівство. Коли рабїн відрадив депутації від зміни віроісповіданя, повернула она домів і оповїла товаришам про успіх своєї подорожи. Тодї постановили спиритисти перейти не на жидівство, але виступити цїлком з католицької церкви і, позаяк спиритизм не є узнаний релїґїєю, оголосили ся безконфесійними.

— **О величезних сніжних засипах** доходять вїсти з Америки. Дня 1. лютого бісила ся в околицях Нью-Йорку така страшна буря, яку там люди памятають ще з 12. марця 1888. року. Сніг засипав всі дороги і залїзничі лінії; засипані також в поли цїлі поїзди. Буря лютувала особливо в Бостоні, з котрим комунїкація перервана цїлковито. Улиці там так засипані, що не можна ними перейти. Убитих є 200 коний, котрі дотикали ся дротів електричної залїзничї і перевертали ся неживі в сніг, де і щезали під грубою верстою. Людїй також богато погинуло. На побережах згинуло 33 моряків і 3 подорожних. В ночі в місті і на передмістях вибухли огні.

— **Вандрівка небїщика.** В Хирові повісив ся в складі тертиць одного жидя якийсь робїтник. Збито отже з дощок трумну, вложено до неї висїльника і занесено до двинтарної трупарні. Але сторож кладовища не хотїв прийняти трумни, з котрої трохи виставали ноги небїщика, з тої причини, що робїтник не був з Хирова. Поставлено трумну під трупарню. Якеже-ж здивували ся всі на другий день, коли найшли небїщика там, де повісив ся. За інтервенцією жандармерїї відставлено трумну з небїщиком до Посади Хирівської. Мимо супротивленя сеї громади, вмерця поховано. Але другого дня находять трумну під порогом одного горожанина! Смертельний ляк огорнув всіх на вид мнимого опира

Вина іспаньскі з Соматозою

найновїше цїнне средство відживляюче до скріпленя підупавших організмів.

Цїна бутельки 3 корони 60 гелєрів.

Головний склад в аптїці

161 119-?

Жигм. Рукєра

під «Срібним орлом» у Львові.

і доперва під загрозою ужиття зброї поховано на ново і здався в останнє нещасливого самоубийника.

— **Американська реклама.** Один купець в Чикаго оголосив таку оповістку в часописах: Під сильним напором приятелів і знайомих подаю до публичної відомості факт, котрий доси уважав я за відповідне держати в тайні. Іменно в сім тижни визначив я в моїм магазині так низькі ціни, що просто встид мені оголосити ціник.

— **Жінка XV. століття.** Загальну увагу звернуло одно число угорської часописи Pesti Napló, в котрім зібрані гадки всіх європейських змєнитостий о жєнщині XV. століття. Більшість тих, що відповіла на запит будапештєнської газети, віщує панованє жєнщини. Німецький драматург Ернєст Більденбрух висказав оригінальне бажанє, щоби допущєно жєнщини в дипломатичну службу, позаяк звіство, що жєнщини грали все велику ролю за кулісами дипломатії. Вільденбрух радить також брати жєнщини на службу в тайну поліцію.

— **Весіле у богачів.** Цікаві і чудні бувають торжєства весілля у богачів або аристократів в Нью-Йорку. Ціла церемонія робить вражєне театрального представлєня. Коли молоді з гостями зберуть ся в костелі, костельний хор зачинає співати мєльодї з опер Вагнера при акомпанєменті арф і флетів. Пєвну молоду провадять до олтаря під балдахином з рож, піддержуваним чотирма хлопцями убравими в білий атлас. Три чотиролітні дівчатка, вбрані в білі атласові суконки старєвського крєю, поступають наперед і сиплять перед молодою парєю листки рєж. Пєвна молода прибрана найвбєгавлївїше, все на нїй аж мїнить ся від дорогих перел і золота. Місто вїнка на голєві і вєльону молода має дїядєм з перел, зпід котрого спадають в зад коштовні коронки. Крім дїтїй, дружки стройно повбїрані. За паном молодим поступає ще молода 4-літня дївчинка, убрана в біло, несе оксамїтну подушку в формі серця, прибрану цвїтами; в середині лежать обручки для новоженцїв.

— **Дирекція товариства взаїмних обезпечєнь «Дністер» у Львові** потребує будьто зараз будьто в найближшїм часі: а) 1. укїнченого правника по мєжностї в практикоу в більшїй канцєлярї євєскатєскїй, нотарїальнїй, судовїй або банкєвїй, котрїй вступивши до служби в Товаристві мав би також присвоїти собі знанє рахунковостї і технїкї асекєраціонної; б) 3. людїй з укїнченою гїмназією і іспитом з бухгалтерїї подвійної і добрим письмом; в) 3. молодїх людїй з укїнченою вишшою гїмназією до практикї манїпуляціонної, з добрим письмом; г) 3. писарїв з калїграфічним письмом. — Для кандидатів а) і б) конєчне докладне знанє крємї краєвїх також нїмецького язика; для кандидатів під б), в) і г) стан вільний; для всїх вимогою непєрєстєвлєнє 40 лїт житя і добрий стан фізичний. Услївя що до висотї платвї поданї будуть кандидатам під а) і б) по внесєнню зголошенє і свїдоцтв; для

кандидатів під в) і г) платня 25 до 30 зр. місячно. Через рік триває служба провізорично. Поданя з свїдоцтвами відбутїх студїй і дотєперїшного занятя (або відписами свїдоцтв), curriculum vitae і свїдоцтвом лікарєким, а під в) і г) також пробєю писєма вносити належить до Дирекції «Дністра» Ринок ч. 10 як найскорше.

Вїсти з Єп. Перемиської.

В пропозицію принятї: на Дубровицю дек. ярославского оо.: Ів. Федїв, Ів. Прокоп, Ів. Матвіяс, Алекс. Вєкович і Стеф. Кмицикевич; на Добру дек. бирчанського оо.: Дїон. Гудзьо, Ів. Титар, Іос. Шандровскїй, Петро Ясєницкїй; на Ганчову дек. бїчкого оо.: Ем. Венгринєвич, Зах. Барновскїй, Ник. Білінскїй, Дим. Хилєк, Ів. Дємянчик, Теодозїй Дуркот, Ів. Титар і Волод. Дуркот; на Порудно дек. яворівського оо.: Мих. Кузьмак і Дїон. Гичко; на Колодуби дек. горожавського оо.: Волод. Ольховїй, Іос. Гамерскїй, Теод. Сапрун, Корн. Грушкєвич, Лев Мацускїй, Волод. Насальскїй, Ів. Криницькїй і Юл. Гумєцкїй; на Ванькову дек. лїського оо.: Юл. Полошинєвич, Іос. Липинскїй, Іос. Левчик, Вас. Мисик, Ант. Чайковскїй, Ром. Чайковскїй, Ів. Титар і Каз. Гермак; на Боляновичі дек. мостиского оо.: Іос. Рейнарєвич, Іос. Липинскїй, Волод. Насальскїй, Ів. Волєсєвскїй, Ілія Маковєй, Сим. Борис, Лев Полошинєвич, Ів. Федїв, Теодор Крушинскїй і Ант. Макає; на Ільнїк дек. височанського оо.: Володимир Ільницькїй, Ант. Венгринєвич, Григорїй Морєз, Алексєндєр Яворскїй, Володимир Гинилєвич, Володимир Бачинскїй, Мих. Петровскїй, Ник. Нєстєрович, Ант. Чайковскїй, Мих. Трєшнєвскїй, Мих. Кузьмак, Алекс. Гумєцкїй, Дїон. Гичко і Олекс. Брик; на Сивявку дек. любачєвського оо.: Юрїй Вєрбїцкїй і Петро Лучєчко; на Годинї дек. мостиского оо.: Петро Дуркот (старшїй), Волод. Насальскїй, Ілія Маковєй, Ант. Слоєвскїй, Петро Габлївскїй, Атан. Бєванко, Ант. Фолїс, Алекс. Вєкович, Стєф. Кмицикевич, Юл. Чучкєвич, Ів. Косєноцкїй і Ів. Ольшєвскїй; на Боратин дек. белского оо.: Волод. Насальскїй, Ів. Плєпкєвич, Вас. Лєврєпкїй, Евг. Хоминскїй, Ів. Матвіяс, Ант. Фолїс, Алекс. Брик і Ів. Ольшєвскїй. — Презєнти дістали оо.: Ів. Дуцко на Белєць дек. потєлицкого і Ів. Бриливскїй на Пискорєвичі дек. ярославского. — Канєнічну інстїтуцію на Хлївчанї дек. угнївского дістав о. Алексєй Брунєць. — До канєнічної інстїтуції на Райтарєвичі дек. мостиского вїзванїй о. Фїлем. Подєлївскїй. — Ордин. шкільним комїсарєм для шкїл середнїх і учительської семїнарїї в Самборі іменованїй о. Лев Щавинскїй, парєх самбїрскїй, на мїсцє уступившого на власнє прошенє о. Петра Плєпкєвича, парєха з Бєбїва. — Завїдєтельство в Куличковї дістав о. Март. Микєлайчук.

Тєлєграмї.

Вїдєнь, 7. лютого. Вчєра відбули ся вїча славянских і нїмецьких студєнтїв. Славяни протєстували протї прєслїдованя із сторони Нїмцїв, а Нїмцї жалували ся, що студєнти славянскїї їх зачіпають. З обави, щоби не прїйшло до забурєнє між, обєма сторонами устєвлєно поліцію прєд мїсцями зборїв. По зборєх хотїли Нїмцї корпоративно прєхєдїти улицями, на що поліція не згодїла ся. Трєх нїмецьких студєнтїв арєштовано. Рївнож не позволено і Славянам співати по улицях «Гєй Сльованє» і також арєштовано 3 особи. Студєнти мїмо сєго хотїли прєз Рїнгї відбутї похїд, але поліція знов виступила протї сєго і арєштувала 4 студєнтїв. — Курси академїчнї мають закїнчїти ся прєд звичайним рєчїнєм, бо в той спєсїб будє могло правїтельствє, залїшити сєрєдствє, якї би булї доконєчними до забезпєчєня вїкладїв. На політехнїцї сїтуация була так грізноу, що ректор наказав студєнтам опустїти салєу, а будїнок стєрегла поліція. — Вчєра відбула ся мїнїстерска нарада в справї страйкїв студєнтских. Рєчїниця до виданя змодїфікованих розпоряджєнє щє нема означєного.

Круги дипломатичнї говорять, що Росїя такї стоїть при кандидатурї кн. Юрїя на губернаторє Крєтї. Трїдєржавнїй союз не будє прєшкєджав Росїї в єї намірах, але за тє не прїймє на сєбє нїякої відвїчалности за дальшїй хїд подїй на Крєтї і в Турєччинї. Тї правїтельствє в данїм случєю відкїлчїть свої залєги з Крєтї, а прїтїм будуть уважати, щоби розвїй подїй не нарушїв їх інтєресїв.

Рим, 7. лютого. На островї Порто Ферарїо страннїй голод. Нєслїдком того прїйшко в столицї того острова, Рїє Ельба до великих забурєвє. Спокїй прївєрнєно доперва силоу оружїя. Мнєго осїб ранєно.

Атєни, 7. лютого. В Тєсалїї трєвають кровавї бїйки мїж турєцкїм войском а населєнєм Туркї обсадили кїлька сєл. В Лямїї убито 100 людїй.

Будапєшт, 7. лютого. Провїднїкї Сасїв з Угорщини вїзвали тих послїв, що попірають правїтельствє до зложєня мандатїв. Саскї жєнщини зарядили складку на бїдних Прусєкїв в Семїградї. Є сє демонстрація за відмову саскїм жєнщинам авдїєнції у цїсаря і за змїну назвїск мїсцєвостїй.

Цїник лїввської палати торговельної і промислової.

Львів дня 7. лютого 1898.

I. Аяцї за штуку.

	платять	жадють
	зл. кр.	зл. кр.
Зелє. г. Кар. Людє. по 200 зл. мк.	215	218
Зелє. Львів-Черн.-Ясї по 200 зл. вальсрєл.	232	285
Банку гїпот. гал. по 200 зл. в. а.	380	390
„ кред. гал. по 200 зл. в. а.	—	210
Гарбарнї в Рєшєві по 200 зл. в. а.	200	210
Фабрїкї вагонїв в Сяноку прєд тїм Лпїнського по 500 кор. в. а.	250	260

II. Лїстї заставнї за 100 зл. в. а.

	платять	жадють
	зл. кр.	зл. кр.
Банку гїп. г. 5% в. а. з 10% пр.	110 20	110 90
„ „ „ 4 1/2% „ лєос в 50 л.	100	100 70
„ „ „ 4% „ в 601 по 200 К.	96 70	97 40
„ краєв. 4 1/2% в. а. лєос в 51 л.	100 50	101 20
„ „ 4% в. а. лєос. в 57 л.	97 50	98 20
Тов. кред. гал. земс. 4% (першаємїс.).	97 80	98 50
„ „ „ 4% лєос. в 41 1/2 лїт	97 50	98 20
„ „ „ 4% „ в 56 лїт	97 10	97 80

III. Облїги за 100 зл.

	платять	жадють
	зл. кр.	зл. кр.
Гал. фонду прєпїнац. 4% в. а.	97 80	98 50
Буков. „ „ 5% „ „	102 75	—
Кємувальнї Банку кр. 5% (2 єм.).	102 10	102 80
„ „ „ 4 1/2% (3 єм.).	100 10	100 80
Зєлїзницї лєокальнї 4% по 200 кр.	96 50	97 20
Лєвїчкї краєв. 6% в. а. з року 1873	103	—
„ „ 4% „ „ 1891	—	—
„ „ 4% по 200 кор. з р. 1893	97 80	98 50
„ м. Львова 4% по 200 кор.	97	97 70

IV. Лєоси.

	платять	жадють
	зл. кр.	зл. кр.
Мїста Кракова	25 25	27 25
„ Станїславова	42	—

V. Монєтї:

	платять	жадють
	зл. кр.	зл. кр.
Дукєт цїсарскїй	5 62	5 72
Наполєондор	9 49	9 59
Пїв-їмперїял	9 55	—
Рубєль росїйскїй срїбнїй	1 20	1 25
„ паперєвїй	127 50	128 50
100 марєк нїмецьких	58 55	59

Рєзкєлад їзди поїздїв зєлїзничних обовязуючїй від 1-го

(Прїїзд і відїзд поданїй пїслє часу сєредно-європейского).

Поїзд	посп. особ. прихєдїть о годїнї	до Львова	Поїзд	посп. особ. відхєдїть о годїнї	зї Львова
7:30	—	з Іцкан	6:00	—	до Пїдволєчїск з голєвн. двїрця
7:50	—	„ Яновє	6:10	—	„ Іцкан
7:52	—	„ Тернопєля на Пїдзамчє	6:15	—	„ Пїдволєчїск з Пїдзамча
8:05	—	„ Лєвєчного	6:45	—	„ Іцкан
8:15	—	„ Тернопєля і Брєдїв на голєвнїй двєрєць	8:40	—	„ Кракова
8:25	—	„ Сокаля	8:50	—	„ Яновє, Кєлуша, Хїрова
9:10	—	„ Кракова	9:20	—	„ Скольєго
10:35	—	„ Ярослава	9:25	—	„ Сокаля
1:15	—	„ Яновє	10:05	—	„ Пїдволєчїск з голєвнєго двїрця
1:30	—	„ Кракова	10:27	—	„ „ з Пїдзамча
1:40	—	„ Скольєго Стрїя, Кєлуша, Хїрова	10:45	—	„ Іцкан
1:50	—	„ Чернєвєць	1:55	—	„ Пїдволєчїск з голєвнєго двїрця
2:15	—	„ Пїдволєчїск на Пїдзамчє	2:08	—	„ „ з Пїдзамча
2:30	—	„ „ голєвнїй двєрєць	2:40	—	„ Чернєвєць
5:25	—	„ Сокаля	2:50	—	„ Кракова
5:35	—	„ Пїдволєчїск на Пїдзамчє	3:05	—	„ Стрїя
5:45	—	„ Іцкан	4:40	—	„ Ярослава
Нїч					
3:04	—	з Пїдволєчїск на Пїдзамчє	4:40	—	до Кракова
3:30	—	„ „ голєвнїй двєрєць	5:20	—	„ Лєвєчного
5:10	—	„ Кракова	6:24	—	„ Яновє лїш в буднї днї
6:00	—	„ Пїдволєчїск на голєвнїй двєрєць	6:45	—	„ Кракова
6:55	—	„ Кракова	7:05	—	„ Сокаля
8:45	—	„ Кракова	7:25	—	„ Тернопєля з голєвнєго двїрця
9:10	—	„ Іцкан, Бєргємєту з вїїмком понєдїлка	7:30	—	„ Лєвєчного
9:30	—	„ Кракова	7:47	—	„ Тернопєля з Пїдзамча
9:43	—	„ Пїдволєчїск на Пїдзамчє	7:48	—	„ Яновє
9:50	—	„ Іцкан	10:30	—	„ Іцкан
10:00	—	„ Пїдволєчїск на голєвнїй двєрєць	10:50	—	„ Кракова
10:20	—	„ Стрїя, Хїрова	11:00	—	„ Пїдволєчїск з голєвнєго двїрця
12:10	—	„ Лєвєчного	11:37	—	„ „ з Пїдзамча

ЗАМІТКА: Пєра нїчна числїть ся від 6 годїни вєчєром до 5 годїни 59 мїнут рєно.